תשבץ העולם הזה 3140

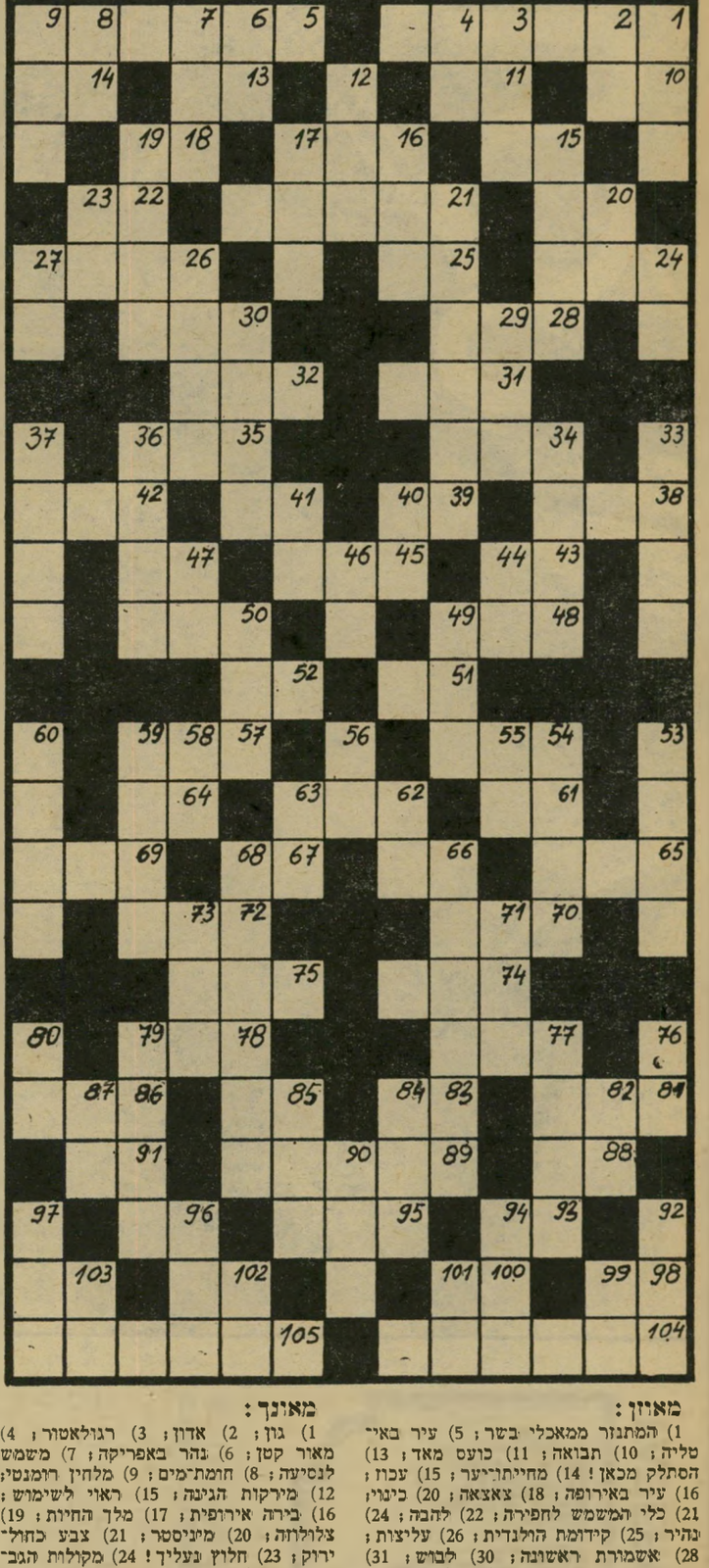

מאוזן:

1) המתנגר ממאכלי בשר; 5) עיר באיטליה; 10) תבואה; 11) כועס מאד; 13) הסתלק מכאן! 14) מחייתו־יער; 15) עכוז; 16) עיר באירופה; 18) צאצאה; 20) כינוי; 21) כלי המשמש לחפירה; 22) להבה; 24) נהיר; 25) קידומת הולנדית; 26) עליצות; 28) אשמורת ראשונה; 30) לבוש; 31) דרגה מישטרתית; 32) עלייך להיות! 34) שאלה של זמן; 35) ראש־לישכה (ר"ת); 38) זן אנושי; 39) מפרנס; 41) רך בכבשים; 42) עם־הארץ; 43) מונח בתורת החשמל; 45) עב; 47) הדרך הקצרה ביותר בין שתי נקודות; 48) פאנורמה; 50) צלל במים; 51) כלי בישחמת; 52) בור מים; 54) משמשת בחפירה; 57) זכר בעיזים; 61) אילן; 62) סמל לאומי; 64) חזר; 65) רגוע; 66) מעופף; 67) גוף שני יחידה; 69) בצורתא; 70) פורץ; 72) קבוצה של בהמות־בית; 74) גמול מיוחד; 75) בכי; 77) מחצית; 78) מחל על זכותך! 81) נבון ביותר; 83) מצבת־זיכרון; 85) מלווה כל אדם; 86) דיותה; 88) מטבע צרפתי קטן; 89) הליכה המונית אל... 91) סופו של יום; 93) קידומת צרפתית; 95) מישור מוגבה; 96) תן לי! 98) רוח רעה; 100) רשוב במיקצת; 102) מרחם; 103) מילת־שלילה; 104) ואנדאלי; 105) שמשה.

מאונך:

1) גון; 2) אדון; 3) רגולאטור; 4) מאור קטן; 6) נהר באפריקה; 7) משמש לנסיעה; 8) חומת־מים; 9) מלחין רומנטי; 12) מירקות הגינה; 15) ראוי לשימוש; 16) בירה אירופית; 17) מלך החיות; 19) צלולוזה; 20) מיניסטר; 21) צבע כחול־ירוק; 23) חלוץ נעליך! 24) מקולות הגברים במקהלה; 26) קלף; 27) בת־קול; 29) קפל בשרוול; 30) כלי־ישיט; 33) שלא־בכוונה; 34) מישכן; 36) יחידה בחודש; 37) שפכטל; 40) מן השוואים; 41) עצם בפה; 44) תאריך בחודש שבט; 46) ישן; 47) קריית־קודש (ר"ת); 49) לא זוגי; 50) יום המנוחה; 53) השקפה; 54) מעגל; 55) תחמושת הקשת; 56) שוטר גדודי (ר"ת); 58) הוורייה; 59) פריך; 60) מכר; 62) עלה בספר; 63) מילת־שלילה; 66) פושע; 68) פרופאגאנדה; 71) קול פיצוץ; 73) השכלה; 76) נקי וטהור; 77) חביב ונחמד; 79) קמל; 80) שאין נשמה באפו; 82) כיסא־כבוד; 84) שעט; 85) בעייה, פגע; 87) תרופה; 90) אגם גדול; 92) האזנה מרוכזת; 94) קריאה בטלפון; 96) שיתקו! 97) מיכסה הפתח; 99) אם־הפנינה; 101) נועם, רוך; 102) יום טוב; 103) מילת־תחינה

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

התוצאה — ארץ־ישראל תישמר כ„שמורת־טבע" ללא אוכלוסיה ישראלית וערבית.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

לא חובה ולא חינם

עם פתיחת שנת־הלימודים מתפארים ראשי מישרד־החינוך בכך, שלראשונה בישראל, מונהג חינוך־חובה־חינם מגן־

חובה ועד בית־ספר תיכון. לא דובים ולא יער. לא חובה ולא חינם. כל הורה יודע שהוא נאלץ לשלם עבור בנו או בתו הלומדים במוסד ממלכתי כמה אלפי לירות טובות כל שנה אם כי לא כשכר־לימוד רשמי. גם החובה היא פיקציה. חובה ללכת לבית־ספר. אבל אין חובה על המורים ללמד. מספר הנושרים הוא מדהים ומספרם של אלה המסיימים בית־ספר עממי מבלי לדעת קרוא וכתוב הוא מעורר חרדה. עכשיו עוד נוספת שביתת־המורים ומסתבר שחובה אולי על התלמידים ללכת למוסדות־החינוך אבל אין שום חובה כזאת על המורים.

ריטה וינקלר, תל־אביב

● ● ●

יש סיוג לפקודה

הסתייגותו של דובר תנועת „שלום עכשיו" ממיכתב 100 האזרחים לראש־הממשלה, שבו הם מודיעים על סירובם להגן על ההתנחלויות מעבר לקו־הירוק, תמוהה בעיני.

אין ספק שיכול להיות ויכוח לגבי התבונה הפוליטית שבפירסום המיכתב הנ"ל ולגבי עיתויו, אולם הטענה המרכזית שבפי דובר „שלום עכשיו" (לפי העיתונות), כי „השירות בצה"ל לא יוכל להיות על תנאי," מפליאה אותי מאד.

אולי לא ידוע לדובר תנועה זו, אבל מאז מישפטי נירנברג שנערכו לאחר מילחמת־העולם השניה, נקבע על דעת כל עמי התרבות כי יש סייגים למילוי פקודות, או, במילים אחרות: לכל שירות בצבא קיימים סייגים. אין חייל חייב למלא פקודות אשר נוגדות את המוסר האנושי, ובוודאי אין הוא חייב למלא פקודה הנוגדת את החוק האזרחי של מדינתו. כלל זה התקבל באורח חד־משמעי גם במדינת־ישראל, בעיקבות פסק־הדין במישפט כפר־קאסם משנת 1957. יתרה מכך: חייל הממלא פקודה מנוגדת לחוק האזרחי של ארצו, האחריות לגבי תוצאות מעשיו תחול עליו, ולא יוכל לגולל את האשמה על הממונים עליו, ובכן, ממש כפי שזה מקובל בכל המדינות הדמוקרטיות בעולם, השירות גם בצה"ל הוא על תנאי.

ההתנחלויות מעבר לקו־הירוק, בשטחים הכבושים, בנוסף להיותן מיכשול בפני כל הסדר שלום אפשרי בינינו לבין עמי־ערב, הן תוצאה של הפרת חוקים בין־לאומיים (הסכמי ז'נבה הידועים, שעוסקים במיכלול הזכויות והחובות של עמים ב־מילחמה, שטחים כבושים וכו') עליהם חתומה גם ממשלת־ישראל. כל פעולה של התיישבות אזרחית בשטח כבוש, מנוגדת להסכמים הללו וממשלות ישראל השונות, באשרן התיישבות כזאת, פעלו בניגוד לחוקים הבינלאומיים הללו, עליהם הן היו והינן חתומות.

סירוב להגן על התנחלויות אזרחיות בשטחים כבושים אינו יכול להיחשב כפעולה מנוגדת לחוק או לשבועת החייל. הוא פשוט אי־נכונות למלא פקודה בלתי־חוקית. ולסיכום: מי שסובר כי „השירות בצה"ל לא יכול להיות על תנאי", רצוי שיחשוב במלוא הרצינות על המשמעות האמיתית של דבריו, וכן על המסקנות המעשיות הנובעות מקביעתו זו.

יונת פדה, קיבוץ מעברות

● ● ●

הומור יקר

לקראת שנת הלימודים החדשה פירסמה הוצאת עם עובד מודעה בעיתונות על ספרי־הלימוד שהיא מוציאה־לאור. בין הספרים מצויים גם ספרי הומור וסאטירה לבתי־הספר. והנה מסתבר, לפי המודעה, שההומור הממלכתי יקר יותר בשתי לירות

הומור וסטירה לבתי־ספר ממלכתיים (חטיבת הביניים)

מחיר: —.18 ל"י

הומור וסטירה לבתי־ספר ממלכתיים־דתיים

מחיר: —.16 ל"י

המודעה של הוצאת „עם עובד"

פרוטקציה לילדי דתיים

מאשר ההומור הממלכתי־דתי. התוכלו לומר לי מדוע?

דן גראור, פתח־תקווה

● או שלדתיים יש פחות הומור או שיש להם פרוטקציה אצל שר־החינוך הדתי.

● ● ●

שמורת בירעם

תמהנו לקרוא בעיתונכם (העולם הזה 2136) בפרק העוסק בפרשת עקורי בירעם ואיקרית את הקטע הקרוי „תחבולה". הידיעה־כביכול, או הפרשנות שבעיקבותיה, מכילה כל־כך הרבה פרטים חסרי־שחר, בלתי־בדוקים וחסרי ידיעה בסיסית בנושא, וחבל שעיתון כהעולם הזה יספק אינפורמציה מסוג זה לקוראיו.

ולהלן העובדות: יער בירעם הוא יער אלון־מצוי היחידי הקיים בארץ. שיטחו כ־1.500 דונם ולפי מחקרים גילם של עצים רבים בתוכו כמה מאות שנים. ייחודו וייופיו בנוף בלטו גם לאנשי בירעם, והם שמרו עליו מפני כריתה והריסה. העצים מתנשאים לגובה של 6 מ' בממוצע, כש־מתחתיהם מצויה צמחיה שגם היא נדירה ביותר, סוגי פטריות שאין כמותם בארץ, סחלבים נדירים, טחבי־סלע מיוחדים ועוד ועוד.

רשות שמורות הטבע מטפלת באתר מיוחד זה כבר משנת 1962 כאשר עוד היתה אגף קטן במישרד־החקלאות. בשנת 1965 הוחלט לפעול להפיכת המקום לשמורה בוועדה הראשונה, אולם הדרך עד להכרזת מקום כשמורת־טבע ארוכה ומפו־

(המשך בעמוד 18)